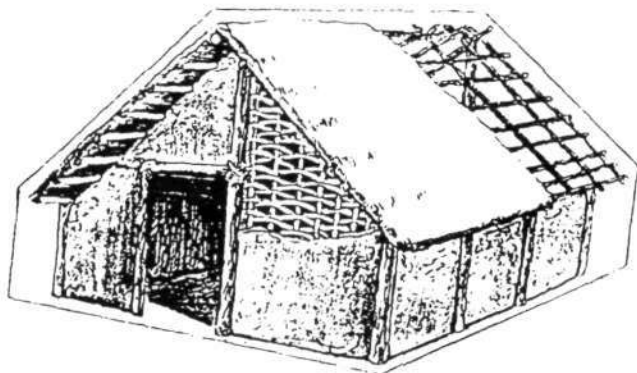

OB RAZSTAVI »PRIPOVED O PRAZGODOVINSKI HIŠI« V LOŠKEM MUZEJU

V Loškem muzeju smo v sodelovanju z Narodnim muzejem iz Ljubljane v začetku šolskega leta 1991/92 organizirali gostovanje didaktične razstave *Pripoved o prazgodovinski hiši*, ki nosi podnaslov »s prezgodnjim koncem«. Po »Keltih na Slovenskem« je to že druga, prav v pedagoške namene prirejena razstava tega muzeja. Njena avtorica je arheologinja, kustodinja pedagoginja v Narodnem muzeju, Eva Kocuvan.

zgodovine, je avtorica s pomočjo zunanjih sodelavcev realizirala postavitve prazgodovinske hiše v Zgornjesavski dolini v bližini Mojstrane. Že sama gradnja objekta poleti 1989. leta je pri učencih tamkajšnje osnovne šole in pri širši javnosti vzbudila veliko zanimanje. Postopek gradnje lahko opišemo kot: izbiro in čiščenje terena; postavitve nosilnih stebrov in vmesnih kolov za stene; postavitve dveh nosilnih stebrov »glajtovcev«, ki nosita

Skica prazgodovinske hiše. (Z vabila na razstavo »Pripoved o prazgodovinski hiši«)

Avtorico je razstavo zasnovala kot del širšega projekta »Prikaz življenja v prazgodovini«, s katerim je hotela osnovnošolski mladini to obdobje predstaviti na nazoren, razumljiv in privlačen način. Obenem je želela vzbuditi v njih ustvarjalnost in sodelovanje in doseči v njihovem odnosu do informacij kakovosten preskok z nivoja védnosti na nivo spretnosti, kar znanje jé. Za uresničitev teh ciljev si je zamislila drugačen pristop, kot smo ga pri nas vajeni. Izbrala je moderne metode, ki so mladim razumljivejše, ker so del današnjega načina sporazumevanja: vizualizacijo – rekonstrukcijo, avdiovizualizacijo ter fotografijo.

V skladu z načrtanimi izhodišči in v skladu z materialnimi ostanki prazgodovinskih kultur na tleh današnje Slovenije, zaradi skromnosti povezanih z ugotovitvami celotne pra-

sleme; preplet kolov z vejevjem za stene; pritrditev poveza – »oklepa« – iz obtesanih brun na vrh sten; postavljanje strešnega ogrodja, imenovanega »ostrešje na škarje«; (»škarje« so pari kolov, povezani med seboj z usnjenimi trakovi); privezovanje letev na »škarje«; pokrivanje strehe s kritino.

Postavljanje hiše so posneli na videokasete in fotodokumentirali. Tako je nastala razstava, ki prikazuje gradbene faze rekonstruirane prazgodovinske hiše, kakršne naj bi pri nas gradili pred približno 2500 leti.

Razstava sestoji iz naslednjih elementov: rekonstrukcije, ki spodbuja predstavnost otrok, videofilma, ki omogoča uporabo televizije kot sodobnega medija pri dojetju snovi, in pripovedi na panojih. S fotografijami in spremnim besedilom, jih je oblikoval Roman Hribar. Dopolnjuje jo maketa prazgodo-

vinske hiše, ki jo je izdelal učenec četrtega razreda in je lep primer otroške ustvarjalnosti ob razstavi, obenem pa tudi odlični učni pripomoček. Avtorica razstave je izdelala tudi dva delovna lista, s katerima je mogoče preveriti razumljivost razstave in učenčev znanje o prazgodovini.

V pedagoški delavnici Loškega muzeja je bila »*Pripoved o prazgodovinski hiši*« na ogled od 16. septembra do 18. oktobra 1991. leta. V času, ki glede na časovno razporeditev učne snovi sovпада z obravnavo prazgodovinskega obdobja pri pouku zgodovine v šestem razredu, saj v našem muzeju tudi časovno usklajujemo svoje delo z učnimi načrti. Oglevalo si jo je preko štiristo šestošolcev, štirinajst razredov, za katere sem izvedla štirinajst učnih ur na témo prazgodovine. Zaradi sodobno zasnovane razstave (videofilm, delovni list) so bile za učence učne ure zanimive.

Obiskale so nas vse tri paralelke z osnovne šole v Železnikih, z dveh škofovskih osnovnih šol vse – dvakrat po štiri – paralelke in z ene škofovške šole tri od petih paralelek šestega razreda. Dve osnovni šoli za razstavo nista pokazali zanimanja, kljub temu, da smo osebno povabili vse učitelje in profesorje zgodovine osnovnih in srednjih šol na nivoju občine. Poslali smo jim tudi priložnostno zloženko z avtoričinim spremnim besedilom o razstavi. Na lokalnem radiu, Radiu Žiri je bilo to skrajšano besedilo posredovano kot povabilo širši javnosti. Poleg zgoraj omenjenih si je razstavo ogledalo še približno stoddvajset osnovnošolcev in šestdeset srednješolcev, ki so v muzej prišli predvsem z namenom, da si ogledajo stalno postavitev. Individualnih obiskovalcev na razstavi beležimo malo.

Pri pripravah na ogled razstave opažamo na področju medsebojnega sodelovanja med

šolo in muzejem kvalitativen premik. Nekateri pedagogi so si sami predhodno ogledali razstavo in se o načrtovanem obisku razreda oziroma vseh paralelk šestega razreda dogovorili z muzejskim pedagogom. Na eni izmed šol je razstava spodbudila izvedbo kulturnega dne, ki smo ga organizirali kot kombinacijo učne ure iz prazgodovine, ogleda stalnih muzejskih zbirk in ogleda starega mestnega jedra. To pa brez medsebojnega sodelovanja strokovnih delavcev znotraj muzeja in brez mladih strokovnih moči, ki jih združuje Turistično društvo Škofja Loka, ne bi bilo izvedljivo.

Da je razstava dosegla svoj namen in vzbudila zanimanje za kulturno dediščino, priča vprašanje ene izmed učenk, ki jo je zanimalo, če si bodo ogledali tudi muzej. Pedagoški oddelek Loškega muzeja je po končani razstavi pridobil v trajno last didaktično videokaseto o gradnji hiše z razstave. S tem je bistveno povečal svoje možnosti za posredovanje védenja o prazgodovini, ker to obdobje v muzeju zaenkrat ni predstavljeno. Nekateri učitelji želijo v bodoče omenjeni videofilm predvajati učencem kot nazorno ponazorilo, saj se zavedajo pomanjkljivosti verbalnega pouka in prednosti takega učnega pripomočka, pa tudi ustrezno opremo šole povečini že imajo.

Za konec lahko ugotovimo, da s to razstavo Narodni muzej tudi na področju muzejske pedagogike uresničuje svojo matično vlogo, ki jo kot nacionalno pomembna ustanova ima. Razstava je zaradi svoje zasnove, temelječe na rekonstrukciji, pripomogla k vsebinsko bogatejši in skladnejši predstavi o prazgodovinskem obdobju.

Mira Kalan